

JOLANTA JERZEWSKA

ELEMENTY PRAWA

Podręcznik
z ćwiczeniami

2. wydanie rozszerzone

pod patronatem

JOLANTA JERZEWSKA

ELEMENTY PRAWA

Podręcznik
z ćwiczeniami

2. wydanie rozszerzone

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Wydawca serii
Elżbieta Piotrowska-Albin

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne i łamanie
JustLuk

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-815-3
2. wydanie rozszerzone

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Moim ukochanym wnukom
Juliankowi i Alusi

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Od Autorki.....	13

Część I Podręcznik

Rozdział 1

Ogólne pojęcia prawne	17
1.1. Pojęcie prawa	17
1.2. Pojęcie przepisu prawnego.....	19
1.3. Pojęcie normy prawnej i jej rodzaje	24
1.4. Struktura normy prawnej.....	26
1.5. Pojęcie stosunku prawnego	28
1.6. Pojęcie prawa podmiotowego.....	32
1.7. Pojęcie roszczenia.....	34
1.8. Pojęcie i funkcja wykładni prawa.....	34
1.9. Pojęcie źródeł prawa	36
1.10. Pojęcie aktu normatywnego i ich rodzaje	38
1.11. Hierarchia aktów normatywnych	38
1.12. Tryb tworzenia prawa.....	41
1.13. Zasady techniki prawodawczej	45
1.14. Budowa tekstu prawnego.....	46
1.15. Pojęcie systemu prawa	50
1.16. Pojęcie gałęzi prawa.....	51
1.17. Przestrzeganie i stosowanie prawa	56
1.18. Pojęcie praworządności.....	60
1.19. Pojęcie odpowiedzialności prawnej i jej rodzaje	61
1.20. Ochrona prawna	64
1.21. Organy ochrony prawnej	65
1.22. Organy wymiaru sprawiedliwości.....	66

Rozdział 2

Wybrane zagadnienia z części ogólnej Kodeksu karnego	72
2.1. Wprowadzenie do zagadnień.....	72
2.2. Pojęcie przestępstwa.....	72
2.3. Ustawowe znamiona przestępstwa	74
2.4. Formy popełnienia przestępstwa.....	82
2.5. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną.....	86
2.6. Rodzaje kar i środków karnych	95
2.7. Przepadek i środki kompensacyjne	105

Rozdział 3

Wybrane zagadnienia z postępowania karnego	112
3.1. Wprowadzenie do zagadnień.....	112
3.2. Cele postępowania karnego.....	115
3.3. Organy procesowe.....	116
3.4. Strony procesowe.....	118
3.5. Inni uczestnicy procesu.....	121
3.6. Pojęcie i rodzaje czynności procesowych.....	123
3.7. Zasady procesowe.....	125
3.8. Sprawy karne.....	129

Rozdział 4

Wybrane zagadnienia z prawa wykroczeń	133
4.1. Wprowadzenie do zagadnień.....	133
4.2. Zasady odpowiedzialności	134
4.3. Ustawowe znamiona wykroczenia	135
4.4. Formy popełnienia wykroczenia.....	138
4.5. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność.....	139
4.6. Rodzaje kar i środków karnych	141
4.7. Dyrektywy wymiaru kary	148
4.8. Strony postępowania w sprawach o wykroczenia	150
4.9. Rodzaje postępowań	151

Rozdział 5

Wybrane zagadnienia z postępowania administracyjnego	159
5.1. Wprowadzenie do zagadnień.....	159
5.2. Rodzaje postępowań regulowane przez Kodeks postępowania administracyjnego.....	160
5.3. Ogólne zasady postępowania administracyjnego.....	162
5.4. Organy administracji.....	166
5.5. Właściwość organów administracji.....	168
5.6. Strona w postępowaniu administracyjnym.....	170
5.7. Podmioty na prawach strony	172
5.8. Rodzaje rozstrzygnięć w postępowaniu administracyjnym.....	173
5.9. Sprawy sądownoadministracyjne	177

Rozdział 6	
Wybrane zagadnienia prawa cywilnego	180
6.1. Wprowadzenie do zagadnień	180
6.2. Źródła prawa cywilnego	182
6.3. Osoby fizyczne	184
6.4. Zdolność prawna a zdolność do czynności prawnych	187
6.5. Ubezważnowolnienie	187
6.6. Osoby prawne	190
6.7. Czynności prawne i ich formy	191
6.8. Wady oświadczenia woli	195
6.9. Przedstawicielstwo ustawowe i pełnomocnictwo	198
6.10. Sprawy cywilne	200

Rozdział 7	
Wybrane zagadnienia prawa rodzinnego i opiekuńczego	203
7.1. Wprowadzenie do zagadnień	203
7.2. Zawarcie małżeństwa	204
7.3. Władza rodzicielska	210
7.4. Ustanie małżeństwa	212
7.5. Obowiązek alimentacyjny	215
7.6. Ustanowienie i sprawowanie opieki	217
7.7. Ustanowienie kuratora	220

Rozdział 8	
Wybrane zagadnienia z postępowania w sprawach nieletnich	222
8.1. Wprowadzenie do zagadnień	222
8.2. Pojęcie nieletniego	223
8.3. Rodzaje zachowań nieletnich wymagające reakcji sądowej	224
8.4. Postępowanie w sprawie nieletniego	227
8.5. Kategorie środków stosowanych wobec nieletniego	229
8.6. Kary kryminalne stosowane wobec nieletnich	234
8.7. Mediacja w sprawach nieletnich	238

Rozdział 9	
Wybrane zagadnienia z prawa w Internecie	241
9.1. Wprowadzenie do zagadnień	241
9.2. Komunikacja interpersonalna a komunikacja sieciowa	242
9.3. Zagrożenia wynikające z wykorzystania Internetu przez nieletnich	247
9.4. Uzależnienia behawioralne dzieci i młodzieży	250
9.5. Prawne konsekwencje uzależnień nieletnich	253
9.6. Przestępczość związana z siecią internetową i innymi mediami elektronicznymi	254
9.7. Dobra osobiste i konsekwencje ich naruszenia	269
9.8. Zasady etyki w cyberprzestrzeni	276

Część II
Ćwiczenia ze wskazówkami i rozwiązaniami

Cele ćwiczeń	281
Ćwiczenia	283
Rozwiązania	325
Bibliografia.....	343

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
- k.k.w. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 665 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
- KPCzPW – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. poz. 284 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1749 ze zm.)
- k.p.w. – ustawa z 24.08.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2016 r. poz. 1713 ze zm.)
- k.r.o. – ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682)
- k.w. – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.)
- MPPOiP – Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. poz. 167)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2017 r. poz. 1369 ze zm.)
- Regulamin pracy Rady Ministrów – uchwała Nr 190 Rady Ministrów z 29.10.2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 ze zm.)
- Regulamin Sejmu – uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 30.07.1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r. poz. 32 ze zm.)
- Regulamin Senatu – uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 23.11.1990 r. – Regulamin Senatu (M.P. z 2017 r. poz. 827)

- r.z.t.p. – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283)
- u.p. – ustawa z 6.04.1990 r. o Policji (Dz.U. z 2016 r. poz. 1782 ze zm.)
- u.p.a.p.p. – ustawa z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 880 ze zm.).
- u.p.n. – ustawa z 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2016 r. poz. 1654 ze zm.)
- u.r.p.o. – ustawa z 15.07.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 958)

Inne

- ABW – Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
- AW – Agencja Wywiadu
- CBA – Centralne Biuro Antykorupcyjne
- GIODO – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
- IPN – Instytut Pamięci Narodowej
- KGP – Komenda Główna Policji
- NIK – Najwyższa Izba Kontroli
- SG – Straż Graniczna
- ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- ŻW – Żandarmeria Wojskowa

Od Autorki

Potrzeba drugiego wydania podręcznika powstała nie tylko z powodu całkowitego wyczerpania się nakładu. Wiele zmian w przepisach prawa w obszarze zagadnień zawartych w pierwotnej wersji spowodowało konieczność aktualizacji dzieła. Niezależnie od tego wzbogacono podręcznik o nowe treści. Przy wyborze zagadnień kierowano się przede wszystkim aktualnymi problemami, z którymi mogą się borykać adresaci publikacji.

Wiele zachowań występujących w życiu współczesnej młodzieży budzi niepokój opinii społecznej. Konsekwencją niektórych działań jest wejście młodego człowieka w konflikt z prawem. Sprzyja temu brak świadomości prawnej co do odpowiedzialności za popełniony czyn. Jednak taki stan rzeczy nie oznacza zwolnienia z odpowiedzialności. Dlatego właśnie wzbogacono podręcznik o takie zagadnienia, które pozwolą poznać młodzieży zachowania mogące doprowadzić do konfliktu z prawem oraz poznać i zrozumieć, jakie się z tym wiążą konsekwencje.

Internet z jednej strony daje ogromne możliwości i korzyści użytkownikom. Jednak z drugiej strony niesie wiele zagrożeń. Powszechna dostępność i brak kontroli całej sieci ułatwiają popełnianie różnych czynów zabronionych. Wielu użytkowników Internetu, zwłaszcza młodych, może stać się zarówno sprawcami, jak i ofiarami przestępstwa. Poza możliwościami w cyberprzestrzeni niekontrolowane korzystanie może się przyczynić do powstawania różnych uzależnień, a te z kolei mogą być przyczyną popełniania czynów zabronionych. Stąd za finalny cel omówienia podstawowych zagadnień z prawa w Internecie uznano pokazanie czyhających zagrożeń oraz sformułowanie wskazówek i ostrzeżeń.

Treści zawarte w podręczniku nie są łatwe. Dla lepszego ich zrozumienia i przyswojenia przez uczniów wzbogacono je licznymi przykładami. Te ostatnie są domeną praktyki. Miejsce na nią można znaleźć nie tylko w metodach podających (przypatrzane przez nauczyciela przykłady), lecz także w metodach poszukujących (elementy praktyki w podstawowych zadaniach dla ucznia). Za jeden ze sposobów samodzielnego myślenia i działania ucznia są powszechnie uznawane zadania (rozwiązanie postawionego problemu) i ćwiczenia (nabieranie wprawy w wykonywaniu określonych czynności). Przykłady służące wykorzystaniu takich form aktywności uczniów zawarto w załączniku do niniejszego podręcznika.

Niesłabnące zainteresowanie czytelników zazwyczaj stanowi dla autorów najlepszą motywację do kolejnych prac nad publikacją.

Część I

PODRĘCZNIK

OGÓLNE POJĘCIA PRAWNE

1.1. Pojęcie prawa

Pojęcie prawa jest różnie interpretowane. Jedni utożsamiają je ze zbiorem przepisów prawnych ujętych w tekstach prawnych, inni kojarzą ze zbiorem decyzji podejmowanych przez sędziów lub urzędników. Jeszcze inni uznają je za system norm słusznych, mających źródło w naturze człowieka.

W *Uniwersalnym słowniku języka polskiego*¹ pod hasłem „prawo” można znaleźć następujące wyjaśnienie: „**ogół przepisów i norm prawnych regulujących stosunki między ludźmi danej społeczności, zawierających zakazy, których naruszenie zagrożone jest określoną karą**”. Nie dla każdego młodego czytelnika takie wyjaśnienie może być wystarczające. Warto dokonać analizy tego zapisu. Część początkowa objaśnienia: „ogół przepisów i norm prawnych”, wymusza pytanie: kto je ustanowił? Z kolei część końcowa: „zawierających zakazy, których naruszenie zagrożone jest określoną karą”, sugeruje przymus, jaki może stosować państwo. Wracając do przepisów i norm prawnych, warto zwrócić uwagę na podstawowy cel im przypisany: regulowanie stosunków między ludźmi określonej społeczności. **Prawo jest zatem zjawiskiem społecznym**. Oznacza to przede wszystkim, że:

- jest wtedy, gdy chcemy wyznaczyć sposoby zachowania człowieka w ramach mniej lub bardziej zorganizowanej grupy społecznej;
- wyraża wartości i potrzeby o zasięgu społecznym;
- chroni te wartości i potrzeby;
- jest efektem końcowym procesu decyzyjnego, który przebiega w takiej zbiorowości społecznej jak państwo;
- jest formułowane przez organy państwa;
- jest bronione (sankcjonowane).

Prawo jest zatem szczególnym porządkiem społecznym, który jest tworzony i chroniony w sposób zinstytucjonalizowany.

Naczelną cechą prawa jest jego **normatywny charakter**. Prawem są normy (reguły, zasady, przykazania). Oznacza to, że pewne zachowania uznaje się za obowiązujące i dyscyplinujące do określonego sposobu postępowania. Normatywność prawa znajduje swój wyraz w wypowiedziach normatywnych. Wydawane są rozmaite akty normatywne, w których normy ujęte są w ramy przepisów prawnych. W tym miejscu – wyprze-

¹ *Uniwersalny słownik języka polskiego*, t. 3, red. S. Dubisz, Warszawa 2003, s. 539.

dzając zagadnienia omawiane w dalszej kolejności – należy zasygnalizować, że w Polsce źródłem prawa są wyłącznie normy zawarte w aktach normatywnych. Do tych ostatnich zalicza się: Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm.), ustawy i akty wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego. Akty normatywne są wydawane przez upoważnione organy.

Inną cechą prawa jest jego perswazyjny charakter. Posłuszeństwo człowieka wobec prawa wynika z dokonanego wyboru. Ten ostatni z reguły jest względnie swobodny. **Po-słuch prawa** może wynikać z różnych powodów. Do najczęściej występujących należą:

- szacunek wobec prawa (taka postawa jest korzystna z punktu widzenia stanowiących prawo i organów władzy publicznej stosujących to prawo; maleje bowiem liczba przypadków naruszania prawa);
- chęć uzyskania określonych korzyści albo uniknięcia kar (taka postawa wiąże się z dokonywaniem rozrachunków zysków i strat, które mogą wynikać zarówno z przestrzegania, jak i nieprzestrzegania prawa);
- naśladowanie zachowań innych osób lub dostosowywanie się do nich (taka postawa wynika najczęściej z zaobserwowanego w otoczeniu stosunku do prawa, a ono samo nie jest żadnym układem odniesienia).

Pojęcie prawa należy odnosić do porządku społecznego, który jest tworzony i chroniony w sposób zinstytucjonalizowany. Poszczególne normy i instytucje prawne wywołują określone skutki, a zatem realizują pewne funkcje wobec społeczeństwa i jednostki, które je tworzą. Do najważniejszych **społecznych funkcji prawa** należą m.in. funkcje:

- **organizacyjna** (ujawnia się przy tworzeniu instytucjonalnych warunków życia społecznego i państwowego; prostym przykładem są unormowania dotyczące ustroju organów władzy publicznej, ich kompetencji i trybu działania);
- **stabilizacyjna** (skutkiem działania prawa jest utrwalanie istniejącego w społeczeństwie ładu gospodarczego, politycznego);
- **ochronna** (prawo chroni różne wartości, ważne ze społecznego punktu widzenia). W literaturze można spotkać **inny podział funkcji prawa**:
- **kontrola zachowań.** Efektem działania prawa jest poddanie zachowań ludzkich społecznej kontroli. Chodzi o taki wpływ na zachowanie, który spowoduje podejmowanie działań pożądaných przez normodawcę i powstrzymanie się od działań niepożądanych. W normach ustanawia się nakazy, zakazy lub dozwolenia. Normy stymulują zachowanie człowieka – nakładając określone obowiązki lub przynajmniej określone uprawnienia;
- **rozdział dóbr i ciężarów.** Prawo przyczynia się do rozdziału różnego rodzaju dóbr i ciężarów. Także obejmuje rozdział uprawnień i obowiązków. Ma on być sprawiedliwy. Funkcja rozdzielcza wiąże prawo z pojęciem sprawiedliwości. Z kolei sprawiedliwość jest jedną z najważniejszych cnót prawa;
- **regulacja konfliktów.** Rezultatem działania prawa – przestrzegania go i stosowania – jest rozstrzygnięcie sporów między ludźmi. Spory te powstają zazwyczaj w przypadku niezgodności interesów i opinii. Mogą dotyczyć jednostek i grup. Istnieją cztery podstawowe metody rozwiązywania konfliktów. Pierwsza to bezpośrednia metoda regulacji konfliktów. W trybie kontraktowym strony same rozwiązują konflikt. Pozostałe trzy (w trybie mediacyjno-koncyliacyjnym, tzn. takim, w którym udział jako osoba trzecia bierze mediator lub koncyliator; w trybie arbitrażowym, który jest dobrowolną procedurą rozstrzygnięcia sporów przez osoby trzecie, i w trybie abjudykacyjnym,

który jest trybem rozstrzygnięcia sporów na podstawie z góry ustalonych reguł przez trzecią, bezstronną i neutralną stronę) mieszczą się w grupie pośrednich metod regulacji, biorą bowiem w nich udział osoby trzecie.

1.2. Pojęcie przepisu prawnego

Przepisem prawnym nazywamy elementarną jednostkę systematyzacyjną danego tekstu prawnego.

Jeżeli tekst prawny składa się z artykułów (paragrafów, ustępów, punktów, liter), to każdy artykuł (paragraf, ustęp, punkt, litera) będzie stanowił przepis prawny. Innymi słowy, przepis prawny to wypowiedź, która stanowi całość gramatyczną ujętą w tekście aktu normatywnego i wyodrębnioną jako artykuł, paragraf, ustęp itd.

Przykłady:

⇒ Konstytucja RP:

„Art. 32. 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”.

Skrót od „artykuł”	Oznaczenie numeru artykułu	Oznaczenie numeru ustępu	Treść
Art.	32	1	Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Oznaczenie przepisu ujętego w ramce czytamy w sposób następujący:
artykuł trzydziesty drugi, ustęp pierwszy.

⇒ ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1749):

„Art. 17. § 1. Nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;
- 2) czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa;
- 3) społeczna szkodliwość czynu jest znikoma;
- 4) ustawa stanowi, że sprawca nie podlega karze;
- 5) oskarżony zmarł;
- 6) nastąpiło przedawnienie karalności;
- 7) postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się;
- 8) sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów karnych;
- 9) brak skargi uprawnionego oskarżyciela;
- 10) brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej;
- 11) zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie.

Elementy prawa

Jolanta Jerzewska – doktor nauk prawnych; nauczyciel akademicki; biegły sądowy przy Sądzie Okręgowym w Warszawie i Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga; autorka wielu publikacji i innych prac z zakresu kryminalistyki i prawa, a także twórca innowacji pedagogicznej „Bezpieczeństwo i porządek publiczny”.

W podręczniku przedstawiono ogólne pojęcia prawne oraz wybrane zagadnienia z zakresu prawa karnego materialnego i postępowania karnego, prawa wykroczeń, postępowania administracyjnego, prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, postępowania w sprawie nieletnich, a także prawa w Internecie.

Dla lepszego zrozumienia i przyswojenia przez uczniów wiadomości zawartych w opracowaniu wzbogacono je licznymi przykładami. Ponadto w książce zamieszczono ryciny i tabele, stanowiące podsumowanie lub uzupełnienie omawianych treści. Edukacja prawna w szkole to zarówno formowanie wiedzy, jak i umiejętności przydatnych w życiu. Dlatego właśnie integralną częścią książki są ćwiczenia zawierające stosowne wskazówki. W końcowej części ćwiczeń zawarto rozwiązania poleceń (zadań) dla ucznia.

Publikacja może stanowić nieocenioną pomoc w nauczaniu młodzieży w klasach, w których realizowane są innowacje programowe z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego, będzie przydatna na lekcjach wiedzy o społeczeństwie, a także w ramach godzin wychowawczych. Dla statystycznego obywatela tego rodzaju lektura może być sposobem na podniesienie świadomości prawnej.

9 788381 078153 W02P01

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

CENA 59 ZŁ (W TYM 5% VAT)

ISBN 978-83-8107-815-3

9 788381 078153

Wolters Kluwer